

Tuletõrje Teated

Üleriiklise
Tuletõrjeliidu
väljaanne.

Tuletõrjujad muretsege omale „Juubeli Album“.

Eesti Tuletõrje Liidu 10. a. juubeli puhul ilmunud „Juubeli album“ on 192 lhk. paks, sisaldab 218 pilti. Albumi sisuks on ülevaated Tuletõrje Liidu, Liitude Liidu ja üksikute ühingute tegevusest. Kirjeldusi täiendavad pildid ühingute tegelastest ja ühingute majadest jne. Peale seda on albumis tuntud luuletaja Jakob Liivi kaks ilusat laulu ja Eesti tuletõrje organisatsioonide nimekiri. Albumi hind on 225 senti. Album on trükitud ilusal kirjutuspaberil, suures kaustas.

Ühingud, tellige viibimata albumid ära, kuni tagavara jätkub. Ühegi arenenud tuletõrjuja laualt ei tohi puududa „Juubeli Album“.

Kiivrid

Kiivrid

tuletõrjujatele. Kodumaa töö, nägusamad ja vastupidavamad kui väljamaa töö, suures valikus alati saadaval Liidu ladus. TALLINN PIKK TÄN. No. 43.

Kiivrid

Kiivrid

Teadaanne.

Liidu juhatusel koosolekul 22. oktoobril s. a. otsustati **Liidu laost kaupa võlgu anda ilma protsendita ainult ühe kuu peale.**

Peale ühe kuu möödumist arvata kse kauba vdale harilikud panga protsendid juure.

Liidu juhatus.

TULETÕRJE TEATED

Kuukiri.

Toimetuse ja talituse Tallinnas, Pikk t. nr. 43.

Tel. 579. Äritunnid k. 1/29 h. — k. 4 p. l.

Aadress igasugustele saatetistele: Tallinna, Pikk t. 43, Kuukiri „Tuletõrje Teated“.

Tellimishind: aastatellijatele, kes tellimishinna ette tasuvad 1 kr., teistele 1 kr. 20 senti.

Vastutav toimetaja A. Pirker.

Väljaandja: Üleriikline Tuletõrjeliit.

Kuulutuste hind (krooni).

	1 lhk.	1/2 lhk.	1/4 lhk.	1/8 lhk.
Kaane väliskülg ja teksti keskel	45	23	12	6
Kaane sisekülgedel	37	19	10	5
Teksti järele	30	15	8	4

Hinnaalandus kuulutuse ilmumisel järjest 3—5 korda 5% 6—11 korda 15%, ja 12 korda 25%.

Nr. 1 (60).

JAANUAR 1930.

8. aastakäik.

Sisu: Möödunud aasta Eesti tuletõrjes. — Lahkunute mälestuseks. — Tulekaitse — tuletõrje seisukord Eestis 1928. — Märgukirjad vabariigi valitsusele jne.

Möödunud aasta Eesti tuletõrjes.

Tuletõrjel ei ole kunagi rahuaega, alati peab ta võitluseks valmis olema ja seda võitlust tuleb ikka ja ikka jälle ette. Nii oli ka möödunud aastal hulk tulekahjusid, kus tuletõrjujad ennast-salgavalt tule hävitusele piiri püüdsid panna, paljudel juhtumistel läks see korda, kuid sellegi pärast tegi tuli ka möödunud aastal meie rahvamajandusele rasket kahju.

Rõõmustavaks nähtuseks oli, et möödunud aastal Eesti tuletõrjepere jõudsasti kasvas, hulk kaasvõitlejaid tuli juure. Aasta jooksul asutati 63 uut tuletõrje ühingut. Suurem osa uutest ühingutest astus ka kohe Tuletõrje Liidu liikmeks. Üldse kasvas Liidu liikmete arv möödunud aastal 61 uue liikmega. Liidu liikmete arv on praegu 350.

Eesti Tuletõrje Liit võis möödunud aastal oma kümneaastase tegevuse peale tagasi vaadata. Palju on tehtud, kuid küllalt on veel teha.

Üksikust tuletõrje ühingutest pühitsesid möödunud aastal, Tartu vabatahtlik tuletõrje ühing oma 65. aastast, Paide vtü. 50. aastast, Öisu, Antsla, Narva Peetri, Abja-Paluoja ja Suure-Jaani ühingud oma 25. aastast juubeli päivi.

Rakvere, Narva Jaanlinna, Räpina, Keila ja Kadrina ühingud said aasta

jooksul oma uued majad valmis ja võisid neid pidulikult avada.

Kõik tuletõrje ühingud on püüdnud oma tuletõrje abinõusid täiendada ja uuendada. Nii muretsesid, Jõgeva, Võhma, Lihula, Väike-Maarja, Simuna, Antsla vab. tuletõrjeühingud, Tartu tuletõrje kaupmeeste jaoskond, Viljandi tuletõrje juutide jaoskond ja Kose, Narva linna, Narva-Jaanlinna, Paide, Petseri ja Paldiski vab. t. üh. omale mootorpritsid; Tallinna vabatahtlik tuletõrje ühing ostis omale juure uue moodsa autopritsi. Käspritse on Tuletõrje Liidu kaudu ostetud 34 tükki. Peale selle on tuletõrjed täiendanud oma voolikute tagavara ja juure muretsenud hulk vähemaid tuletõrje abinõusid. Paljudel ühingutel on mootorpritsi ostmise kavatsusel või päevakorral, kuid kavatsuste kiiremat teostamist takistab rahu-puudus. Tuletõrjed vajavad raha, kuid seda on nii vähe. Riiklik toetus 5000 krooni, on nagu tilk vett kuumas kivi peale. Tuletõrje tähtsust tuntakse valitsuse ja riigikogu ringkondades, teatakse, et tuletõrje peale kulutatud summad pole kasuta kulu, vaid need kannavad häid protsente, kuid sellegi pärast olla ka uude eelarvesse tuletõrje toetuseks ikkagi endine summa — 5000 kr. ülesvõetud. See on täiesti lubamatu

nähtus. Tuletõrjele peab leitama tarvilisi summe. Tuletõrje toetussumma tuleb suurendada.

Peale oma otsekohese ülesande — tule vastu võitlemise kõrval, täidavad tuletõrje ühingud veel üld seltskondlisi ülesandeid. Paljud tuletõrje ühingute majad on ühtlasi ka rahvamajad. Tuletõrje ühingute-majades leiavad ruumi teised kutluurilised ja majanduslised ühingud. Seal peetakse koosolekuid, kursuseid, loenguid, kontserte, näitemängu etendusi jne.

Paljudel tuletõrje ühingutel on raamatukogud, mis võetud üles avaliku

raamatukogude võrku. Mõnel ühingul on raamatukogu veel mitme osakonnaga, näiteks Ävinurme tuletõrje raamatukogul, neli osakonda, Kohila tuletõrjel üks osakond jne. See on rõõmustav nähtus. Oieti peaks igal tuletõrje ühingul oma raamatukogu olema, kus ei tohiks puududa ükski senini ilmunud tuletõrje kirjandus (Endised „Tuletõrje Teated“ aastakäigud, Tuletõrjuja käsiraamat, Juubeli album jne.)

Tööd on möödunud aastal tehtud, edu ja arenemist on märgata. See andku meile jõudu, julgust ja püsivust ka edaspidiseks tegevuseks — uuel aastal.

Kõigile „Tuletõrje Teated“ tellijaile.

Uuel aastal on „Tuletõrje Teated“ tellijate ja lugejate arv rõõmustaval viisil kasvanud. Hulk uusi tellijaid on juure tulnud, kuid mõned ühingud tellivad ainult ühe eksemplari „Tuletõrje Teateid“. See on eksitus. Liidu põhikirja järele on Liidu liikmed-ühingud kohustatud oma häälekandjat tellima ja Liidu juhatuse arvates vähemalt kolm eksemplari. Mikspärast just kolm? Üks läheks ühingu peamehele, teine esimehele, kolmas jääks ühingu kantselei tarbeks — sekretärile.

„Tuletõrje Teatedes“ ilmuvad Liidu ametlikud teadaanded ja kõik muud

ühingutele tarvilikud teated. Oma häälekandjat peaksid lugema kõik tuletõrjujad ja ühingute ülesandeks olgu levitada „Tuletõrje Teateid“ kõigile oma liikmetele.

Paljudel üksiktelijatel on tellimised veel uuendamata. Toimetus saadab nr. 1 „Tuletõrje Teated“ veel kõigile endistele tellijatele, ja palub tellimisi viibimata uuendada, et lehe saatmisel mitte ei tuleks vahet.

Kõigile tellijatele ja lugejatele head uut aastat soovides

TOIMETUS.

„Tuletõrje Teated“

ilmuvad edaspidi 15.—20. kuupäeva vahel. Sõnumeid ja artikleid, mida soovitakse järgmises numbris avaldada, palutakse toimetusele saata 10-daks
:: :: kuupäevaks. :: ::

„Tuletõrje Teated“ toimetus.

Lahkunute mälestuseks.

Paratamatu saatuse — surma — läbi lahkusid läinud aasta jooksul ühisest tuletõrjute perest hulk häid seltsimehi ja kaasvõtlejaid. Nemad ohverdasid oma vaba aja ligemiste kasuks, täites eeskujulikult tuletõrjuja raskeid kohuseid, mõni nendest pea terve eluea, teised vähem aega, kuid kõik kohusetruult ja armastusega. Nende mälestus olgu meile püha, nende eeskuju ergutagu meid, sama hoolega ja armastusega täitma oma kohuseid ligemise kasuks ja Jumala auks.

„Tuletõrje Teated“ toimetusele on teatatud järgmistest surma juhtumistest:

Ambla v. t. ü.

Jüri Bötker, toetaja liige.
Villem Simson, toetaja liige.

Jõhvi v. t. ü.

Karl Ruudi, tegev ja auliige, oli ühingus tegev selle asutamisesest saadik, surnud 3. veebr.

Joosep Uustal, toetaja liige oli ühingus 1923. a. saadik, surnud nov.

Jäneda v. t. ü.

Aleksander Emberg, tulet. tegev 1 a.
Juhan Aase „ „ 5 „
Priidu Murakas „ „ 5 „

Kuresaare v. t. ü.

Johan Hints, korrapidaja, surnud 10. märtsil, teen. tulet. 36.

Albert Schlupp, päästja, surn. 12. det., teen. tulet. 34 a.

Karl Frey, auliige, surnud 25. sept., teen. tulet. 31 a.

Aleksander Demidov, I jaosk. liige, surn. 27. aprillil, teen. tulet. 7 a.

Johannes Poopu, korrapidaja, surnud 12. märtsil, teen. tulet. 5 a.

Valter Frey, toetaja, surn. 26. sept., teen. tulet. 3 a.

Nõmme v. t. ü.

Villem Völkman. asutaja liige, 19 a. tuletõrjuja.

Johannes Pikvere, reamees, 15 a. tulet.

August Siren „ 2 „ „

Roland Klaaser „ 2 „ „

Narva Peetri v. t. ü.

August Treifeldt.

Peeter Drushinin.

Gustav Tensing.

Paul Obruk.

Elfriede Jõhvik.

Narva linna v. t. ü.

Karl Laas

Adolf Ratasepp

Paide v. t. ü.

Otto Poulmann 80 a. v., ühingus 50 a.

Oskar Kabermann 62 a. v., „ 31 „

Jaan Rootsmann 45. a. v., „ 17 „

Johannes Isop 43. a. v., „ 8 „

Jaan Pöder 35 a. v., tuletõrjes 4 1/2 a.

Puka v. t. ü.

Julius Hermann.

Jakob Hänilane.

Jaan Kakk.

Kilingi Nõmme v. t. ü.

Aleksander Vandel, 55 a. vana, surnud 4. aug., tuletõrjes 33 a.

Pärnu v. t. ü.

Reinhold Voldenberg, 23 a. v., 5 a. tulet.

Karl Otmann, 19 a. vana, 2 1/2 a. tulet.

Rakvere v. t. ü.

Gustav Alamets, juhatause esimees ja auliige tulet. tegev olnud 48 a.

Jakob Keil, ronijate jaosk. ülema abi.

Georg Adoff, korrapidaja.

Mihkel Raamat, 4. pritsi jaoskonna liige.

Jüri Kotka, 3 pritsi jaoskonna liige.

Tallinna v. t. ü.

Veejaoskonnast

G. Jürmann, vanem tulet., surn 16. juulil.

V. Felsberg, reamees, surnud 28. juulil.

A. Jürgenthal „ „ 8. nov.

IV. jaoskonnast

A. Reismann, van. tulet. surn. 21. veebr.

V. jaoskonnast

J. Nurk, vanem tulet., surnud, 27. mail.

Arn. Dreving, reamees, surnud 20. okt.

VI. jaoskonnast

J. Kaabe, reamees, surnud 25. nov.

VIII. jaoskonnast

M. Lunder, reamees, surnud 1. juunil.

G. Arjas, vanem tulet., surnud 14. nov.

Tapa v. t. ü.

Gustav Klement, 59 a. vana, ühingus tegev liikmena 18 a.

Võru v. t. ü.

Vilhelm Beick, auliige, endine kaua-aegne esimees, teen. seltsis 47 a.

Ernst Zälp, korrahoidjate jaoskonna liige, teeninud tuletõrjes 29 a

Rihard Vanaase, korrahoidjate jaoskonna liige, teeninud tulet. 8 a.

Aleksander Vierland, päästjate jaoskonna liige, teeninud tulet. 22 a.

Karl Lökk, päästjate jaoskonna liige, teeninud tuletõrjes 6 a.

Nikolai Spohr, mootorpritsi jaoskonna liige, teeninud tuletõrjes 6 a.

Paul Paarmann, III pritsi jaosk. liige

Viljandi v. t. ü.

Johannes Hofer, 36 aastat vana, reamees, 5 aastat.

Tõnis Naar, 56 aastat vana, jaoskonna juhataja, tuletõrjes 14. aastat.

Johannes Hunt, reamees tuletõrjes 2 a.

Valga v. t. ü.

Teofil Puudersell, sur. 19. juulil, üh. 5 a.

Tulekaitse — tuletõrje seisukord Eestis 1928 a.

(Seatud kokku tuletõrje organisatsioonidelt saadud 1928 a. tegevus aruannete põhjal.)

Siseministri juhtnõu (R. T. 73/74-25 a. ja sellele täiendus R. T. 103—28 a.) põhjal esitavad vabatahtlikud tuletõrje ühinged igal aastal, ettenähtud vormi järele, kohalikule prefektile aruanded möödunud aasta tegevuse kohta.

Kuni 1928 a. oli tähendatud aruannete koostamine seotud teatud raskustega, sest puudus tähtaeg, kui ka vorm nende esitamiseks ning tuletõrje ühinged täitsid juhtnõu oma heaksarvamise järele, esitades aruandeid mitmel kujul ja paljudel jäid need isegi esitamata.

1929. aastal saadud 1928 a. aruanded ei vasta veel kõik ettenähtud nõuetele, sest üle poole tuletõrje üksusi on tähelepanemata jätnud nõuetava vormi ja seega puudub võimalus üldaruannet seada kokku päris täpsete andmete varal.

Vaatamata, et kirjeldatud juhtnõu ettenäevad tuletõrje üldist järelvalvet, mille alla langevad kõik tuletõrje organisatsioonid, (Tuletõrje seadus, R. T. 72/73-24 a. § 1) on osa tuletõrjesid teatide tegevuse kohta (aruandeid) andmata jätnud, vaatamata, et aruandeid neilt paluti. Eeltähendatud olukorda arvestades, näeb vajalik olevat juhtnõu täiendada, sest vastasel korral ei ole kuidagi võimalik üldist tuletõrje seisukorda kindlaks teha, mis aga tarvilik.

Tuletõrje tegevusaruannete üldkokkuvõte:

Saadud aruannete põhjal oli tuletõrje üksusi ehk asutisi, kes tegutsesid tuletõrje alal, 1928 a. lõpul kokku 507 (479) nimelt: linnades 41 (37), maal 352 (328) ja E. V. Raudteel 114. Maakondade järele oli tuletõrjesid: Harjumaal, linnades 18, maal 46, Järvamaal, linnades 4, maal 33, Läänemaal, linnas 1, maal 15, Virumaal, linnades 8, maal 84, Tartumaal, linnades 2, maal 75, Viljandimaal, linnas 2, maal 37, Pärnumaal, linnas 1, maal 33, Petserimaal, linnas 1, maal 31, Võrumaal, linnas 1, maal 36, Valgamaal, linnades 3, maal 15, Saaremaal, linnas 1, maal 9.

Tuletõrje jaguneb: Riiklik tuletõrje: 131, linnas 2, maal 15 ja E. V. Raudteel 114; omavalitsuse tuletõrje: 4, linnas 2,

maal 2; vabatahtlik tuletõrje: 308, linnas 18, maal 290 ja eraldi põhikirjade alusel tegutsevaid (eraasutuste, eraettevõtete jne.) tuletõrje üksusi 64, linnas 19, maal 45.

Tuletõrje seadus § 3 põhjal peab vähemalt igas omavalitsuse administratiivpiirkonnas olema vähemalt üks tuletõrje.

Aleveid ja valdu on kokku 392. Üldarvestuse järele puuduks siis veel 40 vallas tuletõrje, et aga tuletõrje üksuste paigutus mitmekesine on, nimelt on valdu, kus rohkem kui üks tuletõrje üksus tegutseb, seega on valdade arv, kus tuletõrjet ei ole, palju suurem.

Tehtud kokkuvõtte järele on tuletõrje üksused paigutatud:

1 tulet. üksus	181	omaval. adm. piirk.
2 " üksust	34	" " "
3 " "	20	" " "
4 " "	4	" " "
5 " "	3	" " "
6 " "	2	" " "

Linnad samuti ka alevid on igäüks varustatud, kas ühe ehk rohkema tuletõrje üksusega.

Eelolevast selgub, et tuletõrjet ei olnud 148 vallas, esimesel kohal seisab Läänema 29 vallaga, siis Võrumaa 26 vallaga, Pärnumaa 24 vallaga ja Saaremaa 16 vallaga.

507 tuletõrje üksusest valdavad omi ehitusi 249 (ankeedi järele 231) seltsimajade, pritsimajade ehk pritsikuuride näol ja nimelt: linnades 27, maal 160 ja raudteel 62. Seega tarvitab suurem osa tuletõrje üksusi (258 tulet. üksust) kas üüritud, või riigilt ehk omavalitsuselt või eraisikutelt ajutiselt tasuta antud ruume, tulekaitseabinõude panipaigaks. Selle järeldusel seisavad abinõud, iseäranis maal, mööda küla ja valda laiali, käsiprits on näiteks A asunduses, voolikud B ja C taludes ning teised vähemad abinõud heinaküünides. See olukord mõjub halvalt tuletõrje varustuse headuse ja korraliku korrashoiu peale, ka ei saa tuletõrje, tarviduse korral, küllalt kiirelt tegutseda, tulekahi korral on võimatu kohe algada kustutustöödega, vaid tuleb äraoodata kuni laiali olevad abi-

nõud leitud ja suure ajakaotusega on kohale toodud. Tulekustutuse juures on aga kiirusel esimese järgu tähtsus.

Siseministri sundmäärus veo- ja sõiduabinõude andmise kohta tulekahi, loodusjõuliste ja teiste suuremate õnnetuste korral, (R. T. 91/92-25 a.) näeb ette, et liikumis abinõude omanikud kohustatud on andma tuletorjetele sõiduja veoabinõusi, kuid tähendatud sundmääruse maksmapanek on paljudel omavalitsustel senini täitmata, loid olek samas asjas kestab praegu edasi.

Tuletorje liikmete üldarv oli 27.886, linnades 5098, maal 20498 ja raudteel 2270, ja näitab tõusu, mis märgatav iseäranis maal tuletorjedes, kuna linnades tuletorje ühinguid rohkesti on ja neid enam juure ei asutata, on tegevliikmete arv püsiv. Selle vastu on aga toetajate liikmete üldarv 4692 vähenenud. Eelmisel aastal oli toetajaid liikmeid 4834. Toetajate liikmete arv on vähenenud maal, millele mõju on annud vist halb majandusline aasta. (Toetajate liikmete arv on kahanenud ka selle tõttu, et neil pole enam hääleõigust ühingu peakoosolekul. Toim. märkus).

Tulekahjusid näitavad tuletorjed kokku 549. Linnades 218 maal 331. Tähendatud arv läheb kaugelt lahku riigi statistika keskbüroo 1928 a. üldarvust 778. See vahe on seletatav kas tuletorjete poolt mitte õigete andmete andmisega ja vist on olnud tulekahjusid kohtades, kus tuletorjet pole veel olemas.

Harjutusi, paraade, vahiteenistusi jne. on olnud 9399 juhusel, linnades 6240 maal 3159. Tulekustutamistest, harjutustest jne. on kokku osavõtnud 110.132 tuletorjumat, 1927 a. aga 90277. Läbisegi võttis seega igast toimingust keskmiselt osa 12 meest 1927 a. 29 meest. Üldiselt on seega osavõtu arv igast toimingust 17 mehe võrra langenud. Selgituseks tähendan, et linnades võttis osa igast toimingust keskmiselt 14 ja maal 10 meest. Tuletorje üksustel oli tarvitada tuletorje abinõusid:

	linnades.	maal	raudt.
296 tooberpriitsi, (197)	146 (88)	142 (101)	8
908 käsipriitsi (888)	111 (116)	684 (659)	113
54 mootor- ja autopr. (48)	45 (39)	9 (9)	
26 aurupriitsi (29)	19 (22)	4 (4)	3
832 redelit (mitmes.)	230	378	224

	linnades	maal	raudt.
(888)	(297)	(362)	
70792 m. voolikuid (68302 mtr.)	35,859 m. (30,889 m.)	29,899 mtr. (26,379 mtr.)	5,034 m.

Klambrites näitatud arvud on saadud tuletorje ankeedi kokkuvõttes 1927 a. Eelpooltehtud kokkuvõttes näitab mõni liik tuletorje abinõusid tõusvat tendentsi, mõned aga vähenemist. Mainin ainult maa kohta tooberpriitside, käsipriitside ja voolikute ilusat tõusu. Esimesel kohal seisab tuletorje abinõude poolest Tartumaa, millele järgneb Virumaa Harjumaa ja Järvamaa. Vaeselapsena näib tuletorje abinõude poolest olevat Saaremaa, seisab viimasel kohal ja abinõusid on terve maakonna kohta, peale Kuresaare linna, 1 tooberpriits 2 käsipriitsi, 2 redelit ja 35 mtr. voolikuid.

Linnadest seisavad tuletorje abinõude rohkuse poolest esikohtadel Harjumaa, Virumaa ja Tartumaa linnad. Väljaõppe ja ajakohase täiendamise eest hoolitseb ja seisab teistest linnadest ees Tartu, kus tuletorje on väga palju end täiendanud ja püüab saavutada korraldusi väljamaa tuletorjest neid kohandades vastavalt olukorraga.

Linnades ja maal hindavad kokku 288 tuletorje üksust oma inventaari (tuletorjeabinõude) väärtust 1.260.198. krooni peale, linnades 27 üksust 739.793.— kr. ja maal 261 üksust 520.405.— kr. Sellest näeme, et maal asuvad abinõud ei ole hinnatud kuigi väärtuslikkudeks ja et linnade 27 üksuse inventaar maal oleva 261 üksuse inventaari väärtuse kaugelt ületab. Linnades seisavad esikohal Harjumaa linnad (arvult 3) 6 üksust kr. 193.420.—; Virumaa linnad (arvult 2) 7 üksust kr. 183.460.— Maadest (alevid, vallad) Virumaa 72 üksust kr. 166.278.—; Tartumaa 48 üksust kr. 108.676.

Majanduslisest küljest ei ole tuletorje üksused jõukad, kuigi inventaari väärtus näib olevat kaunis suur, on sellele aga vastukaaluks tasuda olev võlg. Võla üldsumma on kokku 114 üksusel, kr. 163.461.—, sellest langeb linnade peale (14 üksust) kr. 63.717.— ja maale (127 üksust) kr. 99.744.— Järvamaa linnad (arvult 3) on siin esikohal (3 üksust) kr. 16.523.— Maadest Tartu- ja Virumaa, esimesel 21 üksust kr. 23.531.— ning teisel 37 üksust kr. 21.271.— Tähendatud võlgade tasumiseks ühelgi üksusel aga kindlaid võimalusi, kui ka

väljavaateid ei ole. Kust võtta praeguse majanduslise olukorra juures 17 miljoni senti.

Riikliku toetust said 1928 a. 77 üksust kokku kr. 5000.—

Käesoleval aastal said riiklikku toetust ainult maal asuvad 53 tuletõrje üksust kokku kr. 5000.— Rõõmustavaks nähtuseks oli seekord toetuse jaotamisel, et Saaremaal, kus senini tuletõrje täiesti puudus ja 1928 a. toetust polnud võimalik sel põhjusel anda, on juba asutatud tuletõrjesid, kes vajaks suuremaid toetussummasid. arvesse võttes sealset kehvust, kuid, et riiklik toetussumma väikene, jäi võimatuks rahuldada kõiki täiel määral.

Omavalitsused on tulekaitse peale väljaannud toetuse näol, 1928 a. kokku 254 üksusele kr. 65.853.— Sellest on saanud linnades olevad tuletõrjed 21 üksust kr. 35.365.— ja maal 233 üksust kr. 30.488.— Võrreldes 1927 a. andmeid: kokku kr. 54.832.— linnad kr. 34.108 ja maa kr. 23.724.— Paistab silma, et omavalitsus on hakkanud tulekaitse peale rohkem rõhku panema, mis on väga tervitav nähtus. Kuid praegune maksustamise viis on mitte küllalt otsarbekohaselt kindlaks määratud tuletõrje seadusega, sest ei ole äratähen- datud ühtegi sõna väljamaksimise kohta, sellest olenebki, et osa omavalitsusi keelduvad andmast toetust kohapeal tegutsevatele tuletõrjele. Kinnitusseltsid on omal algatusel, tuletõrjele võimaldanud 1928 a. toetust kokku 126 üksusele kr. 13,915.— Linnades 14 üksusele kr. 5.517.— ja maal 112 üksusele kr. 8.398.— Kinnitusseltsid annaks ehk rohkemgi seks ostarbeks toetust ja isegi teatud korra järele maksustatud võiks saada, kuid praegu on aga seda raske neilt nõuda, sest antavad toetused loetakse puhtakasuks ja selle pealt tuleb tasuda puhtakasumaks.

Viimasena peab tähendama, et maal puudusid 40 tuletõrjel igasugused tuletõrje abinõud.

Üldiselt võib tähendada, et tuletõrje linnades on enam-vähem rahuldavas seisukorras, kavatsused mis olid 1927 a. kohta, on jäänud pea igalpool täitmata, sest majandusline olukord ei lubanud seda. Maal valitseb tulekaitse üldine nõrkus edasi. Tuletõrje vajas 1927 a. ankeedi kokkuvõtte põhjal üldiseks korraldamiseks, s. o., et seada korda tuletõrjeabinõud ja soetada uusi, kokku

kr. 517.062.— linnad kr. 188.250.— ja maa kr. 328.812. Tähendatud summa aga suureneb järjekindlalt, sest tuletõrje üksuste arv on 94 võrra tõusnud. Need 94 tuletõrje üksust on kõik tuletõrje abinõudeta. Vastava arvestuse järele vajaks need 94 tuletõrje üksust tuletõrjeabinõude muretsemiseks kr. 201.870.— Umbkaudselt vajaks seega tuletõrje kokku kr. 718.932.—, tuletõrje abinõude soetamiseks ja ajakohastamiseks. Kui arvestada, et ka tuletõrjele abinõude hoidmiseks vastavad ruumid hädatarvilikud on, suureneks loetletud raha summa veelgi kr. 300.000.— võrra. Kokku läheks praegu tegutsevatele tuletõrjele tarvis kr. 1.018.932.

Sarnase suure rahasumma soetamine korjanduste ja toetuste teel on võimatu, laenatud rahadega tegutsemine on aga veel raskem, sest tehtud laenu peavad ikkagi kord tasutud saama ühes protsentidega. Seltskondlik toetus läheb aga iga aastaga kehvemaks, üldse kui jälgida tulekaitse ülevõlpidamise kulusid ja korraldusi teistes riikides, ei oleks kohane ja sünnis raha korjamine tuletõrje heaks korjanduse teel. Tuletõrje Eestis on pea tervena vabatahtlik, seega teatud seisukohast seltskondlik organisatsioon, kuid Tuletõrje seaduse maksmapanekuga on sellele antud riiklik tähtsus.

Tulekahjusid ja sellest tekkinud kahju oli 5 viimase aasta (1924—1928 a. incl) kohta Riigi statistika keskbüroo andmetel kokku: 3.911 tulekahju üldkahju (ka metsapõlemised) kr. 11.894.319.— See summa, võrreldes väljamaa omi, on liiga suur meie riigi kohta ja seda tule läbi tekkivat kahju kokkuhoida ja tagasivõita järgnevatel aastatel poleks mitte ülearune. Praeguse majanduslise olukorra juures, see on aga võimalik ainult juhtumisel, kui riik tuletõrjele appi tuleb ja kaasaaitab tulekaitse korraldustöödes. Väljaõppe korraldamine, mis ankeedi järele oli nõrk, on osaliselt paranenud, kuid siiski suur osa tuletõrje üksusi märgivad ikkagi veel väljaõppe nõrkust ja paluvad ka selle kõrvaldamiseks vastavaid korraldusi, instruktoreid, nõuandjaid jne.

1 jaan. 1929 a. oli tuletõrje üksusi linnades 41, maal 352 kokku 393. Aasta jooksul kuni 1 dets. on asutatud juure kokku 63 tuletõrje üksust, linnades 1 ja maal 62, seega on praegu tuletõrje üksusi linnades 42 ja maal 414 seega kokku

456, peale selle veel raudteel 114, riiklik tuletõrje linnades 2, maal 15; omaval. tuletõrje linnades 2 maal 2; vabatahtl. tuletõrje (normaalpõhik.) linnades 18, maal 352 ja eraldi põhikirjadega tegutses, eraasutus tuletõrje jne. linnades 20, maal 45. Kõige rohkem on juure asutatud tuletõrje üksusi Võrumaal 13 ja Pärnumaal 11 üksust.

Tuletõrje paigutus maal on tundavalt muutunud, sest valdade arv, kus tuletõrje puudub on vähenenud 98 peale.

Vastava tabeli järgi on tuletõrje paigutatud:

1 tulet. üks.	225 (181)	omaval. adm. piirk.
2 " "	37 (34)	— " —
3 " "	21 (20)	— " —
4 " "	5 (4)	— " —
5 " "	4 (3)	— " —
6 " "	2 (2)	— " —

klambrites näidatud arv on 1928 aastal.

1929 aastal asutatud tuletõrjedest ei oma tuletõrje abinõusi 54 üksust.

Kokkuvõttes peab tähendama, et tuletõrje üksused iga aastaga muutuvad intensiivsemaks omis korraldustöodes, saades aru tähtsusest millist neil täita tuleb kaaskodanikkude hea- ja julgeoleku kindlustamiseks. Tuletõrje majanduslik külg aga jätab kurva mulje. Tuletõrje finantsküsümuse lahendamine on hädavajalik, sest sellest oleneb meie tulekaitse-tuletõrje olemasolu, veel suuremal määral aga tema tegutsemise võime, mis praegu nii mõndagi soovida laseb.

E. Brett.

Politsei valitsuse
assistent tuletõrje alal.

Puutööstuste põlemised.

Viimasel ajal on saeveskite ja teiste puutööstuste põlemised liig sagedaks saanud. Põlevad nad maal ja linnades ja isegi Tallinnas ning enamasti ikka maani maha. Kas ei peaks siin asjast huvitatud isikud nende põlemiste põhjusid uurima hakkama. Eestkätt peaksid seda tegema kinnitusseltsid ja ka tuletõrjed, sest nemad mõlemad kannatavad tulekahjude läbi. Tuletõrje esitajad peaksid kohtade peal omavalituste sundmääruste põhjal kõik puutööstused üle vaatama ja selgitama, kas on neil olemas tarvilikud tulekustutamise abinõud ja kas on nende tuleasemed korras. Kui leitakse puudusi, siis tuleks sellest viibimata teatada kohaliku politsei esitajale väärnähtuste kõrvaldamiseks.

Kinnitusseltside esitajad ei peaks hooletusse jäetud puutööstusi täiel määral kinnitama ekk ainult tingimise, et kinnitus summa maksetakse siis välja, kui tööstus uuesti ülesehitatakse. Praegu maksva korra juures käivad tööstuste omanikud ja nende töölised liig hooletumalt tulega ümber, mida tõendavad viimase aja tulekahjud.

Tööstuste ettevõtjad peaksid oma huvides kindlasti selle järel valvama, et kõik töölised ettevaatlikult tulega

ümberkäiksid. Selleks tarvilikud juhtnõõrid tuleksid nähtavale kohale ülespanna.

Hoolsusmärkide saajad.

Liidu juhatuse koosolekul, 9. jaanuaril otsustati annetada järgmistele tuletõrjujatele hoolsusmärkeid.

Petseri vabatahtlik tuletõrje ühing.

2. järgu rist: Ivan Dondukovile. Hõbe medali said: Nikolai Gussev, Aleksei Rumjantsev, Mihail Poljakov, Vassili Agrusov, Nikolai Suetov, Ivan Moskvini, Nikolai Laine, Ivan Gorski, Aleksander Schumin, Pavel Kulikov, Vassili Kostin, Ivan Troshkin, Ivan Feodorov, Mihail Hebin, Pavel Gussev, Mihail Konovalov, Vassili Feodorov, Vassili Schnävin.

Uued Tuletõrje Liidu liikmed.

Liidu juhatuse koosolekul, 9. jaanuaril, võeti järgmised tuletõrje ühingu Liidu liikmeteks: Vasalema, Enge, Varbola, Viimsi, Avinurme ja Uue Suislepa vabatahtlikud tuletõrje ühingu.

Maad (alevid, vallad).

Tulekaitse-tuletõrje sei

Tabel seatud kokku tuletõrjedelt saa

Maakond	Pindala suurus rklm.	Omaval. adm. üksus (alev. vald kokku)	Tuletõrje						Valdu tuletõrjeta	Tuletõrj. omi ehitusi	Liikmeid		Tegevus			Tuletõrje	
			Riiklik.	Omaval.	Vabat. (N. põh.)	Eraldi põh. era- asut. jne.	Kokku	Tegevaid			Toetajaid	Tulekahjusid	Harjutusi, paraa- de, matuseid jne.	Võttis osa meest kokku	Tooberpr. ja keern. kustut.	Käsitse	Mootor, auto- pritse ja autod
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.
Harju	5953,6	45	1	—	34	3	38	14	8	2579	286	15	234	2562	6	77	1
Järva	3468,7	20	2	—	25	3	30	5	12	1699	448	28	227	2621	7	60	1
Lääne	4380,5	36	1	—	6	—	7	29	4	346	52	2	16	477	—	18	—
Petseri	1918,8	11	—	—	22	5	27	1	18	1520	56	78	473	5874	28	34	—
Pärnu	4682	44	3	—	13	6	22	24	8	1203	282	29	403	5127	9	37	2
Saare	2774	18	—	—	2	—	2	16	—	58	—	2	2	78	1	2	—
Tartu	8300	69	3	1	56	12	72	9	32	4654	838	61	508	11686	52	174	2
Valga	1512	19	1	—	12	—	13	8	3	611	49	11	63	1963	—	14	—
Viljandi	4800	40	—	—	33	2	35	14	10	2015	290	24	161	3514	10	73	1
Viru	6566,5	43	1	—	73	9	83	2	57	4733	710	57	965	10694	20	160	2
Võru	5405	47	3	1	14	5	23	26	8	1080	114	24	107	2016	9	35	—
Maal:	49761,1	392	15	2	290	45	352	148	160	20498	3125	331	3159	46612	142	684	9
Linnades:	—	18	2	2	18	19	41	—	27	5098	1567	218	6240	63520	146	111	45
Kokku: E. V. Raudtee	—	—	17	4	308	64	393	—	187	25596	4692	549	9399	110132	288	795	54
	—	—	114	—	114	—	114	—	62	2270	—	—	—	—	8	113	—
Üldse kokku	—	—	131	4	308	64	507	—	249	27866	4692	549	9399	110132	296	908	54

sukord Eestis 1928 a.
dud 1928 a. tegevusaruannete põhjal.

abinõud			Invent.väärt.		V õ l g u		R i i k l i k t o e t u s						Omaaval. toet.		Kinnit. selts' toetus		Puuduvad tule- tõrjeabinõud
Aurupritse	Redeleid	Voolikuid mtr.	Üksusel	Kr.	Üksusel	Kr.	1927.		1928.		1929.		1928.		1928.		
							Üksusele	Kr.	Üksusele	Kr.	Üksusele	Kr.	Üksusele	Kr.	Üksusele	Kr.	
19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	32.	33.	34.	35.	
1	25	2792	26	39469	14	12409	7	450	8	700	8	550	27	6018	7	967	6
—	32	2377	23	44161	13	8147	5	350	6	400	4	350	14	1867	10	992	4
—	24	1238	5	11038	3	585	—	—	1	100	5	550	4	228	1	100	2
—	21	1047	24	25677	7	2993	7	650	14	800	4	200	25	1773	17	761	2
—	35	1992	16	50637	7	8980	4	300	6	300	6	550	11	1861	9	542	3
—	2	35	1	899	1	445	—	—	—	—	6	650	1	210	—	—	—
—	86	5753	48	108676	21	23531	9	700	12	750	3	300	45	6606	17	1931	9
—	9	436	7	7665	4	3510	3	200	6	500	4	550	9	936	6	270	4
—	17	2335	27	42801	11	13762	9	550	5	250	3	350	30	5095	11	802	4
3	100	11121	72	166278	37	21271	22	1200	12	700	4	350	54	4125	28	1562	3
—	27	773	12	23104	9	4111	5	300	6	350	6	600	13	1769	6	471	3
4	378	29899	261	520405	127	99744	71	4700	76	4850	53	5000	233	30488	112	8398	40
19	230	35859	27	739793	14	63717	6	500	1	150	—	—	21	35365	14	5517	—
23	608	65758	288	1260198	141	163461	77	5200	77	5000	53	5000	254	65853	126	13915	40
3	124	5034	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	832	70792	288	1260198	141	163461	77	5200	77	5000	53	5000	254	65853	126	13915	40

E. Brett.

Politseivalitsuse assistent tuletõrje alal.

Linnades.

Tuletõrje — tulekaitse seisukord Eestis 1928. a.

Tabel seatud kokku tuletõrjedelt saadud 1928. a. tegevusaruannete põhjal.

Maakond	Linnu kokku	Vanem tuletõrjeks asut. aastal	Tuletõrje					Liikm.		Tegevus										Inv.väärtus		Riiklikku toetust				Om. toet.		Käitus- seut. toet.						
			Riiklik	Omaval.	Vabat. (N. põh.)	Eraid põh. era asut. jne.	Kokku	Tuletõrje	Tegev	Toetaja	Tulekahjusid	Harjusi parade- matusid jne.	Võttis osa meest kokku	Tooberpõlse ja keem. kusti.	Käsi- põlse	Motori autopõlse ja autopõlse	Aru- põlse	Redeleid	Voolikuid mtr.	Üksusel	Kr.	Üksusel	Kr.	1927	1928	1929	1928	1928	1928	1928	1928			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	
Harju	3	1788	2	1	6	8	17	13	1441	78	114	3171	32173	70	27	19	7	54	16017	6	193420	2	10610	2	150	1	150	—	—	—	6	5360	4	1939
Järva	3	1879	—	—	3	1	4	4	453	21	6	321	5084	2	10	3	3	17	1633	4	31184	3	16533	1	100	—	—	—	2	851	2	350		
Lääne	1	1868	—	—	1	—	1	1	162	43	—	44	970	2	6	1	6	6	233	1	14470	—	—	1	50	—	—	—	1	500	—	—		
Petseri	1	1887	—	—	—	1	1	1	184	22	7	104	1719	2	6	—	9	9	280	1	10469	—	—	—	—	—	—	—	1	270	1	350		
Pärnu	1	1866	—	—	—	1	1	1	383	—	14	135	4232	1	6	2	3	1	400	1	55762	1	1350	—	—	—	—	—	1	6766	1	780		
Saare	1	1867	—	—	1	—	1	1	208	43	2	21	2178	3	5	—	8	8	164	1	12760	1	1134	—	—	—	—	—	1	750	1	200		
Tartu	1	1864	—	1	1	—	2	1	572	120	54	41	—	4	7	5	3	28	3679	1	141584	—	—	—	—	—	—	—	1	6000	1	850		
Vaiga	2	1867	—	—	1	2	3	1	388	321	4	121	2076	1	9	3	—	32	834	2	32652	1	15686	2	200	—	—	2	4168	1	520			
Viljandi	2	1867	—	—	2	—	2	1	385	12	1	566	5823	1	11	4	1	14	1321	2	41092	2	10824	—	—	—	—	1	3150	—	—			
Viru	2	1850	—	—	3	5	8	4	685	881	14	1701	7455	57	20	6	2	56	10149	7	183460	3	7442	—	—	—	—	4	6300	2	178			
Võru	1	1867	—	—	—	1	1	—	242	26	2	15	1810	3	4	2	5	5	1149	1	22940	1	148	—	—	—	—	1	1250	1	350			
Kokku:	18	2	2	2	18	19	41	27	5098	1567	218	6240	63520	146	111	45	19	230	35859	27	739793	14	63717	6	500	1	150	—	—	21	35365	14	5517	

Märgukirjad Vabariigi Valitsusele.

Liidu juhatuse koosolekul 9. jaanuaril, kirjutati alla ja esitati härra Kohtu-Siseministri kaudu Vabariigi Valitsusele allpool järgnevad märgukirjad, mis puudutavad tuletõrje elulisi huvisid. Märgukirjades ettetoodud küsimused on tuletõrjetele juba ammu päevaküsimusteks saanud ja ootavad kõik tuletõrje ühingud nende heatahtlist ja kiiret lahendamist. Tuletõrje Liidu juhatus on kindlas usus, et Vabariigi Valitsus nende küsimustele kõigela lähemal ajal käigu annab, tuletõrjele soodsas suunas.

Härra Kohtu-Siseministrile.

Eesti Vabariigis töötavad praegu umbes 400 tuletõrje ühingut ja tuletõrje seaduse nõuete järel tuleb veel juure asutada vähemalt 90 tuletõrjet. Paljudel neist puuduvad igasugused tuletõrje abinõud, ehk need on töötamiseks kõlbmatud. Nende kordaseadmiseks ehk uute ostmiseks puudub tuletõrje ühingutel raha ja nad pööravad alatasa Riigivalitsuse ja Tuletõrje Liidu poole toetuse saamiseks.

Riigivalitsus on ennemalt määranud seks otstarbeks 10.000 krooni, viimastel aastatel aga 5.000 krooni, põhjendades, et tuletõrje seaduse põhjal peavad omavalitsused tuletõrjetele toetust andma, kuid see omavalitsuste toetus on tegelikult liig väike, keskmiselt 20—30 krooni aastas ja sellega ei saa midagi peale hakata.

Pidudest ja korjandustest ei ole ka suurt abi; igal pool on liig palju mitmesuguseid seltsi ja ühinguid, kes kõik seltskonna toetust vajavad ja kodanikud on korjanduste ja loteriide läbi hellaks tehtud, nad ei saa kõiki ettevõtteid toetada. Sellepeale vaatamata peavad tuletõrje ühingud endi tulekustutamise abinõusid täiendama, remonteerima jne., sest vastasel korral ei ole neil võimalik edukalt tulega võidelda.

Otsides rahaallikaid mis Riigivalitsuse eelarvet ega seltskonda ei koormaks, tuli Liidu juhatus arvamisele, et riigi viinamüügist võiks tuletõrje toetust saada, nagu omavalitsused seda saavad, tõstes viina hinda 5 senti pudeli pealt. See väike 5 sendiline vabatahtlik maks, sest keegi ei ole kohustatud viina ostma, moodustaks summa, mis jatkuks tuletõrjete hädatarviliste kulude katteks.

Tähendatud 5 sendiline maks viinatarvitajate käest ei oleks kellegile koormav, sest praegu maksab pudel viina 1 kroon 45 senti ja võtta edaspidi pudeli

eest 1 kroon 50 senti oleks palju lihtsam ja kergem, sest ka nüüd maksetakse väga tihti 1 kroon 50 senti, sest puudub sageli ostjal paras raha ehk müüjal tagasi andmiseks. Teiseks oleksid viinatarvitajad moraalselt kohustatud tuletõrjet toetama, sest tekivad ju paljud tuleõnnetused joojate isikute läbi.

Kui ehk mõnelt poolt arvatakse, et viinahinna tõstmisega 5 sendi võrra pudeli pealt väheneks viinatarvitamine, siis on see vaevalt usutav, ja kui see ka nii sünniks, siis ei ole see õnnetus, kui rahvas saaks karskeks. Ja kui selle tõttu tuletõrje toetus väheneks, siis väheneksid arvatavasti ka tulekahjud.

Kõiki eelpool toodud motiive arvesse võttes otsustas Tuletõrje Liidu peakoosolek 8. sept. 1929 a. pöörata Riigivalitsuse poole palvega, tõsta viina müügihinda, määrates iga $\frac{3}{4}$ l. pudel viina pealt tuletõrjele toetuseks 5 senti.

Juure lisades väljavõtte, Liidu peakoosoleku protokollist, palub Liidu Juhatus härra ministrit seda palvet toetada.

Esimees: A. Punga. Juhatuseliikmed: G. Kemberg, E. Berggrün, A. Pirker, C. Stockmar, F. Vahtmeister. Sekretär: A. Treiberg.

Algkirjaga õige: V. Peterson.

Väljavõte.

Tuletõrje Liidu peakoosoleku protokollist.

Päevakorra p. 9: Riiklise toetuse seaduse eelnõu ja krediit pritsikuuride ehitamiseks.

Otsustatakse pöörata Vabariigi Valitsuse poole palvega, et seadusandlisel teel saaks kindlustatud sissetulek tuletõrjele ja nimelt määrata tuletõrjele heaks viinamüügist iga $\frac{3}{4}$ liitri pealt viis senti.

Väljavõtte õige: Sekretär A. Treiberg.

Härra Kohtu-Siseministrile.

Väga paljudel tuletõrje ühingutel maal puuduvad pritsikuurid ja tuletõrje abinõud on paigutatud mitmele poole selsiliikmete kuuridesse, aitadesse j.n.e., kus neid väga raske on korras hoida, sest liikmete majapidamise tarviduste tõttu saavad muud asjad ettepoole nihutatud ja mõne aja pärast on tuletõrje abinõud mitmesuguse asjade ja kolude taha maetud, kust neid võimata kätte saada ja kontrollida. Selletõttu tuleb sageli ette, kus tuletõrje kohale jõudes ei saa kiirelt tööle hakata, vaid peab enne puhastama ja korda seadma pritse.

Selle pahe kõrvaldamiseks on hädavarviline tuletõrje abinõude hoidmiseks eraldi pritsikuurid ehitada, kui võimalik köetavad, kus tuletõrje igal ajal võiks kooskäia ja õppusi ning harjutusi korraldada.

Sarnaste pritsikuuride ehitamiseks puudub tuletõrjedel raha ja seepärast on Tuletõrje Liidu juhatus mitu korda Riigivalitsuse poole pööranud palvega, määrata pritsikuuride ehitamiseks toetust ehk laenu 100.000 krooni suuruses summas. Riigivalitsus on püüdnud seda palvet täita, kuid riigieelarve kokkuseadmisel ei leitud võimalust palutud summat eelarvesse mahutada.

Härra Majandusminister omalt poolt soovitas siis Pikalaenu panga poole pöörata laenu saamiseks, kuid seal vastati, et Pikalaenu pank võib laenu anda, kui Riigivalitsus selleks tarvilise korralduse teeb.

Sellest ettekandes Liidu peakoosolekule 8. sept. 1929. a. otsustas peakoosolek paluda Riigivalitsust määrata pritsikuuride ehitamiseks odava $\frac{1}{2}\%$ riiklist laenu ühesugustel alustel asunikudele antava ehituslaenuga.

Tuletõrje Liidu juhatus palub härra ministrile Liidu peakoosoleku palvet omalt poolt toetada.

L i s a: Väljavõtte peakoosoleku protokollist 8. sept. 1929. a.

Esimees: A. Punga, juhatuse liikmed: G. Kemberg, E. Berggrün, A. Pirker, C. Stockmar, F. Vahtmeister. Sekretär: A. Treiberg. Algkirjaga õige: V. Peterson.

Väljavõte.

Tuletõrje Liidu peakoosoleku protokollist:

Päevakorra p. 6: Riiklise toetuse seaduse eelnõu ja krediit pritsikuuride ehitamiseks.

Otsustatakse, et tuletõrje ühingutele saaks pritsimajade ehitamiseks seadusandlisel teel odavat riiklist laenu antud ühesugustel alustel asunikudele antava ehituslaenuga.

Väljavõte õige: Sekretär A. Treiberg.

Härra Kohtu-Siseministrile.

Viimasel ajal on märgata, et hoonete põlemisega on hakatud spekuleerima. Põlevad maha hooned, mis kõrgelt kinnitatud ehk missuguseid enam ei tarvitata.

Kindlustus seltsid võtavad kindlustusele vastu hooned, mida nad vaatamas ega hindamas pole käinud ja mida rohkem nad preemiat saavad, seda kasulikum on see neile ja alles siis, kui hooned mahapõlevad asutakse nende hindamisele, mis hoonete omanikule mitmesuguseid raskusi sünnitab.

Hoonete omanikud on sellel arvamisel, et summa, mis eest hoone või varandus kinnitatud, saab peale tulekahju täielikult väljamaksetud ja selle tõttu ei ole nad küllalt ettevaatlikud tulega ümberkäimises.

Kui tulekahju puhul ainult süüdlase varandus hävineks, siis oleks see õige karistus. Kuid sagedasti hävitab tuli ka naabrite varanduse, mis kusagil tule vastu kinnitatud ei ole ja seepärast tuleks kiirelt kõrvaldada niisugused spekulatsiooni põlemised.

Tuleks korraldus teha Riigivalitsuse poolt, et kõik kinnitusseltside poolt vastu võetavad hooned ja varandused saaksid enne nende kinnitamist kohtade peal ülevaadatud, ärahinnatud ja nende tõelise väärtuse järele kinnitatud. Selle tõttu jääksid ära igasugused arusamatused ja mitmed tulekahjud.

Sellekohase Liidu juhatuse ettepanekul otsustas Liidu peakoosolek 8. sept. 1929. a. paluda Riigivalitsust maksma panna nõudmine, et kõik kindlustusele võetavad objektid saaksid enne kinnitamist kohtadel ärahinnatud.

Juurelisades väljavõtte peakoosoleku protokollist palub Tuletõrje Liidu juhatus seda palvet toetada.

Esimees: A. Punga, juhatuse liikmed: G. Kemberg, E. Berggrün,

A. Pirker, C. Stockmar, F. Vahtmeister. Sekretär: A. Treiberg. Algkirjaga õige: V. Peterson.

Väljavõte.

Tuletõrje Liidu peakoosoleku protokollist:

Päevakorra p. 9: Kinnituse võtmise puhul kinnituse objektide hindamise seaduse eelnõu asjus leitakse tarvilik olema, et kinnitusagendid peaksid enne kinnitamist kinnitusele võetavaid objekte isiklikult ärahindama.

Väljavõte õige: Sekretär A. Treiberg.

Härra Kohtu-Siseministrile.

Tulekinnitusseltsid ja tuletõrjed peavad käsi-käes töötama, sest tuletõrje on see alus, mille peale kinnitusseltsid endid toetavad ja kui alus kõva siis on hoone kindel.

Seepärast on ju loomulik, et tuletõrjed järjekindlalt pööravad kinnitusseltside poole palvetega neid toetada. Kinnitusseltsid vahest rahuldavad neid palveid, kuid sageli teatavad, et nad määraks toetust, kuid Riigivalitsus loeb kõik need toetussummad seltsi puhtakassusse ja võtab selle üldsumma pealt omakord puhtakasu maksu ja seega raskendab tuletõrjetele toetuse määramist.

Oleks õiglasem, kui Otsekoheste Maksude Peavalitsus lubaks kõik need tuletõrjetele väljaantud toetussummad kinnitusseltside kulude arvele ülekanda.

Eelpool tähendatud kinnitusseltside seletust arvesse võttes otsustas Üleriiklise Tuletõrje Liidu peakoosolek 8. sept. 1929 a. pöörata Riigivalitsuse poole palvega, et kinnitusseltside poolt Tuletõrje Liidule ja üksikute tuletõrjetele määratud toetussummad saaksid puhtakasu maksu määramisel maha arvatud puhtakasust ja seltside kulude arvele ülekantud, sest faktiliselt on need summad väljaantud ja ei ole võimalik neid puhtakasu jaotamisel ehk dividendi määramisel arvesse võtta.

Tuletõrje Liidu juhatus palub Teid, härra minister, toetada seda palvet arvesse võttes, et Riigivalitsuse ja omavalitsuste poolt tuletõrjetele antav toetussumma liig väike on tuletõrje tarviduste rahuldamiseks.

Siinjuures väljavõte Liidu peakoosoleku protokollist.

Esimees: A. Punga, juhatuse liikmed: G. Kemberg, E. Berggrün, A. Pirker, C. Stockmar, F. Vahtmeister. Sekretär: A. Treiberg. Algkirjaga õige: V. Peterson.

Väljavõte.

Tuletõrje Liidu peakoosoleku protokollist:

Päevakorra p.7.: Ettepanek vabastada puhtakasu maksust summad, mis kinnitusseltsid tuletõrjele toetuseks annavad.

Hra Pirker teatab, et kinnitusseltsid ei taha toetussumme tuletõrjele määrata, sest et neid summasid puhtakasu määramisel maksuametid ei võta arvesse kui kulusid, vaid arvestavad seesugused summad puhtakasu hulka. Otsustatakse pöörata Riigivalitsuse poole vastava palvega, et tähendatud toetussummad saaksid riigimaksude määramisel kuludena maha arvatud.

Väljavõte õige: Sekretär A. Treiberg.

Härra Kohtu-Siseministrile.

Tuletõrje Liidu juhatus oma peakoosoleku otsuse põhjal 8. sept. 1929 a. palub Teid härra minister, esineda Riigivalitsuse ees lõbustuse maksu seaduse muutmisega, selles osas, et tuletõrje ühingute poolt korraldatud pidud saaksid vabastatud omavalitsuse heaks võetavast lõbustuse maksust.

Lõbustuse maksu nõudmine tuletõrjete heaks korraldatud pidudelt on liig koormav tuletõrjetele, kes pidusid korraldavad, et seada paremasse seisukorda oma tulekustutamise abinõusid ja nendega kaitsta riigi ja rahva varandust, kuid tegelikult selgub, et pidude sissetulekud lähevad toetuseks maavalitsustele.

On juhtumisi olnud, kus pidude väljaminekud mitmesugustel mitte pidukorraldajatest ärarippuvatel põhjustel on suuremad olnud, kui sissetulekud ja pidu korraldajad on omalt poolt juure maksnud lõbustuse maksu, ehk kus lõbustuse maks on sunniteel sissenõutud, ähvardusega tuletõrje riistu äramüüa.

Seda silmas pidades on peaaegu kõik linna- ja alevivalitsused tule-

tõrjede pidud juba omait poolt lõbustuse maksust vabastanud, kuid veel mitte maavalitsused ja selle tõttu ei julge maal tegutsevad tuletõrjed pidusid korraldada ja nende sissetulekud vähenevad igal aastal.

Oleks õiglasem maksuma panna igal pool ühine kord ja lõbustuse

maksu seadust selles mõttes muuta.

Tuletõrje Liidu juhatus palub härra ministrit seda palvet toetada.

Esimees: A. Punga. Juhatuse liikmed: G. Kemberg, E. Berggrün, A. Pirker, C. Stockmar, F. Vahtmeister. Sekretär: A. Treiberg. Algkirjaga õige: V. Peterson.

Ettevaatust bensiiniga ümberkäimisel.

Põlevat bensiini, (samuti ka teisi õlisid) ei saa kustutada veega, sest bensiin on kergem kui vesi ja ujub ka põledes vee peal. Vett põleva bensiini peale paisates, tõuseb tuleleek kõrgemale. Põleva bensiini kustutamiseks peab sellepärast võtma liiva, mulda, tuhka. Käsitulekustutaja kustutus pulbriga ehk vahuga on siin kohane kustutusriist. Veel hädaohtlikum, kui vedel bensiin, on bensiini aur või gaas. Bensiini aur pääseb lahti kui bensiiniga puhastatakse riideid, pesu, kindaid jne. ja on tal omanduseks ka eemaldudes kokku jääda. Sarnane õhuga segatud bensiini aur on väga kerge plahvatuma ja põlema süttima; kuna ta raskem on kui õhk, vajub ta alla põranda ligi ja kui ukse avamisel tuule tõmbus sünnib, ulatab bensiini aur hõlpsasti ahjuni kuni põleva süteni ehk küünla tuleni ja plahvatab. Nüüd kus elektrivalgustus ikka enam levineb, on see hädaoht küll vähem, kui varemalt, kuid sellejärele tuleb kõvasti valvata, et bensiiniga kunagi midagi ei puhastataks köögis. Kui köögis õhupuhastus puudulik võib plahvatus veel mõni tund hiljemgi tekkida, kuna bensiini aur nii pea ei lahtu. Bensiini auru süttimiseks pole vajagi lahtist tuld, seda sütitab juba sarnanegi säde mis tekitab elektri shalteri keeramisel.

Siin juures tuleb tähelepanu juhtida selle peale, et poolikud bensiini vaadid on hädaohtlikumad kui täied vaadid. Kõik bensiini hoidmise nõud, ka need kus enam tilkagi vedelikku pole, tulevad hoolega kinni korkida ja külmas ruumis alal hoida. On küllalt juhtumisi

olnud, kus plahvatavad nähtavasti tühjad bensiini nõud, mis ahju lähedusse sattunud, ehk muul viisil kõvasti sooja on saanud.

Kõige otstarbekohasem on bensiini hoida ainult selleks ehitatud hoiukohades. Ruumid, kus bensiini on tarvitatud, tulevad hoolega ja põhjalikult tuulutada. Tuleb ikka ja alati mees pidada, et bensiini aur on raskem kui õhk ja langeb alla, sellepärast peab ruumides kus bensiini tarvitatakse, garaashides, töökodades jne. õhugaugud, madalas asuma.

Inimene, kes bensiini auru rohkemal arvul sisse hingab, võib kergesti meelemärkuse kaotada. Puhast bensiini aur mõjub nagu gaas. Kui hädaohtu küllalt aegsasti tähele ei panda, võib järgneda meelemärkuse kaotamine ja surm. Kui bensiini aurud veel segatud on mitmesuguste õlide auruga, nagu see sagedasti autodes juhtub siis võivad need palju pahandust tekitada. Paljud inimesed jäävad autos sõites „merehaigeks,“ neil on aga kohe kergem, kui avatakse autoaken. (Tallinnas leiti Uue aasta päeval autojuht autogaraashist, auto tüüri taga istumast, surnult. Vististe olid siin süüdi bensiini aurud).

Bensiini auru peale on senini liig vähe tähelepanu pööratud, mille tõttu aga rohkesti õnnetusi juhtunud. Ei maksa seda küll mitte liiga karta, vaid end selle eest otstarbekohaselt kaitsta. Hoolimatuse ja teadmatuse tõttu ei tohi end ega oma kodakondseid saata mitte tarvilikku hädaohtu.

Läti tuletõrje ajakirjast:
„Ugunsdzesejs“

Tuletõrjest Narvas Rootsiajal.

G. Matto.

Tuleõnnetus, tulekahju on inimese suuremaid vaenlasi. Alati on, inimene temaga võidelnud, tundes sagedasti enese võimetu olevat selle ürgjõulise hävituseooja vastu. Ja ta läks siis abi otsima tule vastu oma kõikvõimsalt abimehelt — kirikus palvetati, et Jumal, maad ja rahvast tuleõnnetuste eest hoiaks.

Organiseeritud ühiskond hakkas tulega organiseeritult võitlema.

Räesolevas kirjutuses huvitab meid küsimus; kuidas oli korraldatud tuletõrje Narvas, Rootsi ajal.

1691. a. tulekaitse korraldus.

Korraldustest, mis reguleerisid tule vastu võitlemist, kuuleme Narvas alles Rootsi valitsuse lõpul. Nimelt aastal 1691. pandi maksma „uendatud tulekaitse korraldus“ (Erneuerte Brand-Ordnung.) Missugune oli korraldus enne seda, selle kohta puuduvad teated. Teame ainult niipalju, et tulekahju puhul valitsusvõimud eraisikuid sundisid vett kandma ja tuld kustutama, nii oli lugu, näiteks, suurel põlemisel a. 1558. Tuleõnnetuste eest hoidmiseks keelati puumajade ehitamine linna piirides (aastal 1646.).

Uuendatuks võidi 1691. a. korraldust ka sellepärast nimetada, et selle kokkuseadimisel Tallinna 1680. a. korraldus eeskujuks oli.

Vabatahtlikku tuletõrjet sel ajal ei olnud, tule vastu võitlemine oli omavalitsuse, osalt ka sõjaväe, ülesandeks.

Narva 1691. a. tuletõrje korraldus koosneb kolmest osast:

- 1) ettevaatuse abinõud tulekahjude eest hoidmiseks.
- 2) korraldus tulikahju juhuks;
- 3) korraldus ligemaks tegevuseks pärast tule kustutamist.

1. Ettevaatuse abinõud tulekahjude eest hoidmiseks.

Senine kogemus näitas, et tuleõnnetustel rohkem puudust tuntakse kustutusabinõudest kui aitajatest kätest, ja nii tuli, et tulekahju puhul kui mitte terve linn, siis vähemalt pool või suur osa tuhaks muutus.

Et tulevikus sellest hoiduda; pidi iga linna elanik, olgu ta linnakodanik

või kroonuametnik, aadlik või mitte-aadlik, vaimulik või ilmalik, kui tal siin oli kas oma või üüritud maja, oma majas alati käepärast hoidma järgmised oma märgiga varustatud tuletõrje abinõud: 6 nahkämbrit, 2 käsipritsi, pootshaagi, tulekäru redeliga, mis 18, 20 või 21 küünart pikk (Narva küünar = 0,6 m., umbkaudu).

Kes aga jõukamad olid (jõukuse üle otsustasid brandhärрад), pidid nimetatud varustuse kahekordselt muretsema.

Peale selle pidi iga jaoskond omama ühe suure tõmbepritsi, 4 või rohkem suurt veetünni ja aluse (ree), mille neid sai vedada. Hoida tuli seda varustust eriti kindlas kohas.

Kuna vesi oli linna majadest kaugel ja raskesti kättesaadav, sellepärast tuli iga maja juure kaev teha. Kus aga see võimata või kellel selleks raha puudus (mille üle otsustasid jällegi brandhärрад), pidid lihavõltest kuni mardipäevani tünni veega käepärast hoidma; seda tuli eriti tähele panna puumajadel ja turbakattega majadel. Kes seda korraldust ei täitnud, neid ahvardas 20 taaldrine trahv.

Samuti oli tarvilik, et majades ja ehitustes ei leiduks esemeid, mis tulekahju puhul kardetavad. Sarnase puukolu, nii oma kui ka üürniku, pidi majaperemees majast eemaldama. Korstnad tulid hoida korras ja neid pidi nii sagedasti kui tarvis puhastama. Eriti tuli tähele panna, et tuldoitvaid aineid, nagu lõrv, püssirohi jne., ei leiduks majades suuremal hulgal kui hädasti tarvis. Kelle juures selle korralduse vastast leiti, neid tabas 40 taaldrine trahv.

Et nüüd see korraldus täitmist leiaks, selle järele valvajateks määrati raadi liikmetest kaks brandhärрад ja neile abiks igas kvartaalis kas kaupmeeste või käsitööliste hulgast üks brand- ja kaks rotmeistrid.

Brandhärerade kohuseks oli iga aasta kevadel brand- rotmeistrid, kõik linnaohvitserid ning gildede kui ka tsunftide vanemad teataval ajal oma juure kutsuda ja neile selle korraldusega pealepandud kohustused meelega tuleta, ka neid maanitseda, et nad seda gilde- ja

tsunftiliikmetele teeks teatavaks. Et siis keegi ei saaks end teadmatusega vabandada, olgugi ta vast ametipuhkusele või linnast ära, vaid teda võiks vastutusele võtta ja trahvida.

Kõigi tuletõrje abinõude (nii nende, mis kuulusid linnale, kui ka nende, mis kuulusid üksikutele majaomanikudele) üldnimestiku pidid brandhärрад kokku seadma. Sellest tuli üks eksemplar linna kantseleisse anda, teine oma käes hoida ja viimasest neli erinimestikku iga kvartaali jaoks teha, mis brandmeistrid oma kätte said. Sarnase erinimestiku järele valvas iga brandmeister oma kvartaali tuletõrje abinõude üle.

Ka pidid brandhärрад kumbgi oma 2-es kvartaalis aastas kord kevade- ja suvistepühade vahel koos valitsusliikmete hulgast juurepalutud auametnikkudega ja vastavalt brand- ja rotmeistritega kõik majad läbi käima ja järele vaatama, kas iga kodanik vastavalt sellele korraldusele oma kohuse täitnud, kas pole mitte puudusi tuletõrje varustuses, tulemüürides ja korstnates ning kas pole vast kuskil tulekardetavat üleliigset puukolu. Kui midagi sarnast leidis, siis tuli kohe trahvida ja igasugused puudused kõrvaldada.

Kuna linna majad siin kodanikkudele eeskujuks pidid olema, siis ei tulnud sarnastel käikudel neid mitte kõrvale jätta, vaid brandhärрад pidid ka need üle vaatama ja puudused ülesse märkima.

Brand- ja rotmeistrid pidid oma kvartaalid veel teise korra aastas, nimelt mihkkipäeva ümber, läbi käima.

2. Korraldus tulekahju juhuks.

Tekkis kusagil tulekahju, siis pidi majaperemees sellest kohe kas hüüete või teenijate läbi naabritele teatama ja kui ta ehmatuses toibunud, siis asja teatavaks tegema ka ühele oma brandmeistrile või linnakaptenile. Viimased olid kohustatud tulehädalisele siis kohe appi minema ja jõudumööda kustutama, et tuli ei läheks ülekae. Kes aga katsumus salaja kustutada ja tulekahjust õigel ajal ei teatanud, nii et hädaoht ähvardavaks võis muutuda, seda tabas raske karistus.

Övähid olid kohustatud tulekahju puhul, sellest linnakaptenile ja vastava kvartaali brandmeistrile teatama. Samuti pidid nad ka hoolt kandma, et tu-

lekella kohe lööma hakataks. Selle peale pidi kvartaali brandmeister ühes rotmeistritega, kes samas kvartaalis elasid, võimalikult kiiresti kohal olema tulekahju kustutamiseks, pidid korraldama, et kodanikud tulekustutusabinõud, nagu redelid, veetunnid, tõmbepritsid ja vee, kohale toimetaks.

Kapteni ülesandeks jäi teiste kolme kvartaali kodanikkude kokkukutsumine kas trummide või mõne muu hädasiignaali abil. Tema korraldusel asusid ühe kvartaali mehed põlevatest majadest väljakantud asju hoidma ja neid toimetama kindlatesse kohtadesse (näiteks kirikusse), et neist midagi kaduma ei saaks. Teise kvartaali mehed pidid, põlevad majad ümber piirama ja tuletõrje abinõude järele valvama, et neist midagi ei varastataks ja et pärast tulekahju igaüks oma kätte võiks saada. Kolmanda kvartaali mehed pidid salgakaupa linna mööda patrullima niikaua kui möllas tuli, et vargaid jälgida: neid, kes juba midagi varastanud, kinni püüdma, teisi varguses takistama. Ka pidid nad, hoolsasti sellegi järele valvama, et sädemete läbi mitte kaugemal majad ei sütituks ja kui midagi sarnast juhtuks, siis sellest kohe brandhärradele või raekotta raehärredele teatama.

Nimetatud kolme kvartaali brand- ja rotmeistrid ei sõitnud mitte linnakapteniga koos välja, vaid pidid selle eest hoolitsema, et nende kvartaalides olevad, nii avalikud kui ka eraisikute tuletõrje abinõud võimalikult kiiresti kohale toimetataks. Selle järele korraldas üks nendest, kasutades siinjuures mõninga kaitseliitlase (Bürger-Soldat) abi, et linnasulased (muidugi pärast seda kui nad oma isandaid tervitanud) kaarikutele asetatud veetunnidega kiiresti välja sõidaks. Ka valvas brandmeister koos rotmeistritega hoolsasti sellejärele, et veemuretsejad ei jääks hooletuks, vait et tulekahju juures suured toobrid alati vett täis oleksid. Teised brand- ja rotmeistrid pidid vastavate ohvitseride (juhtide) abil puusepad, müürisepad ja päevatöölised alevist kokku ajama ja brandhärrade korraldusel neid juhtima ja käsutama.

Kui brand- või rotmeister tulekahjult juhtus puuduma ilma küllaldase põhjusteta, maksis ta 40 taalrit trahvi.

Voorimehed pidid kohe, kui nad tulehäiret kuulevad või kui nende

vanem (alterman) neile sellest teatab, oma veekaarikutega kohale sõitma. Kes kohale ei ilmunud, maksis 10 taaldrüt trahvi, vanem aga puudumise korral — trahvi 20 taaldrüt. Need aga kes vett kiiresti kohale toimetasid, said tasu, ja nimelt: tulekahju juure toodud esimese tünnitäie eest anti 6 taaldrüt, teise — 5, kolmanda — 4, neljanda — 3, viienda — 2 ja kuuenda eest 1 taalder hõbedas. Muidugi makseti neile tasu ainult siis, kui nad tulekahju lõpuni tööd tegid. Nende tegevuse järgi valvas vanem, kes enne tulekahju lõppu kedagi ära lasta ei tohtinud, vastasel korral ähvardas trahv.

Nende hulka, kes esimestena tuleõnnetuse kohale pidid ilmuma, kuulusid ka vastavad brandhärрад. Nemad ruttasid kohale kas hobusel või jalgsi ja asusid kohe tulega võitlemiseks tarvilikkude korralduste tegemisele.

Ka pidid kõik raehärрад raekotta kogunema, et tarviduse järgi vastavaid korraldusi teha ja täide viia, näiteks, brandhärрадele abiliste määramine ja saatmine. Samuti pidi terve raekoja teenijaskond kohal olema, et käskjalateenistuseks valmis olla.

Linna sündik, sekretär ja kantselist pidid linna kantselise seni valvet pidama, kuni hädaoht möödunud, et juhusel kui tuli peaks liginema, kantseliasju ajalt võiksid päästa ja kindlasse kohta toimetada.

Juhtus aga tuli niivõrd võimust võtma, et teda piirata ei suudetud, vaid

ähvardas ka ligemaid majagruppisid oma alla võtta, siis pidid brandhärрад — pärast nõupidamist raekojas raehärрадega — need majad (muidugi ainult puumajad), mis tule levinemist soodustasid, maha lõhkuda laskma. Selle juures ei tohtinud brandhärрад end lasta mõjutada ei palvetest ega sõprusest. Muidugi võis neile, kelle majad maha lõhuti, nende poolt, kelle majad selleläbi päästeti, või ka terve kogukonna poolt kahjutasu maksta.

3. Korraldus ligemaks tegevuseks pärast tule kustutamist.

Oli tuli Jumala abiga kustutatud ja hädaoht nii möödunud, siis tulid brandhärрад raekotta, kus koos raehärрадega nõu peeti selle üle, mis tulevikus tarvis ette võtta.

Brand- ja rotmeistrid jäid, aga tulekahju kohale, kuni olid kõik tuletõrje abinõud kokku kogutud ja kohtadele toimetatud. Selle juures võisid nad muidugi tulekustutamisest osavõtnud meeskonna, linna sulaste ja voriimeeste abi kasutada.

Nii reguleeris tule vastu võitlemist Narvas 1691. a. korraldus.

Kooskõlas ülemaltoodud korraldusega seati 13. juulil 1691. a. raehärрад poolt ametisse brandhärрад, brandmeistrid ja rotmeistrid, Protokollis leiduvad ka nende nimed, kes ametisse määrati. (Järgneb.)

Karksi-Nuija tulet. ühingu tegevusest möödunud aastal.

7. aprillil 1. a. põlesid Karksi-Nuia vabatahtliku tuletõrje ühingu seltsimaja ja teised hooned maani maha. Tuletõrje hooned olid Karksis, väljaspool kooli haridustöö keskkohaks, kus hariduslikud asutised ja seltskondlikud organisatsioonid alati võisid ruume kasutada, ühesõnaga olid tuletõrje ruumid „koduks“ Karksi ja ka ümbruskonna elanikkudele. Ühingu seltsimaja põlemisega jäi kõik soiku, sellepärast et puudub maja, kuhu igal soovijal uksi avataks vabalt ja erapooletult tegutsemiseks.

On ju olemas seltsimaja, kuid et see kunstliselt karskusselts „līvakivilt“ üle võeti — ei vääri rahva poolehoidu.

Ühingul on kavatsus uut seltsimaja

ehitada, eeltööd selleks on käimas ja loota on, et tänava kevadel ehitus algab. Loodame, et uue kodu ehitusega elanikkude soove ja nõudeid endiselt ja paremalt rahuldada suudame.

Möödunud aastal ehitas ühing omale uue priitsikuuri, ühes torniga. Torn on 75 jalga kõrge, selge ilmaga avaneb vaade umbes 20 klm. peale. Tornis on ka voolikute kuivatamine.

Kuur on kõigiti avar riistade paigutamiseks, suvel isegi jalakeerutuseks. Ka käesoleval aastal üleriiklisel tuletõrje päeval korraldati kuuris pidu, kus ümbruskonna noored kui ka vanad tublit tantsu maha löid. Kuuri ehitus läks ühingul Kr. 2500.— maksma.

Ka vee tiik sai suvel korda seatud, nimelt kiviseinad tsemendiga sissevalatud. Tiigi kordaseadmine läks ühingu kokkuvõttes Kr. 500.— maksma.

Möödunud aastal on ka tulekustutusriiste rohkelt soetatud. Praegu võime voolikute pikkuse tõttu vett kuni 100 mtr. kaugusele anda. Ka hüdro-pult, mis hädatarvilik, jõuab neil päevil kohale. Samuti sai ka mootorpritsi muretsemiseks möödunud aastal alus pandud, jääks ainult soovida, et kinnitusseltsid, seltskond ja teised kaasaaitak-

sid, sest ühingu oma enese jõuga seda teoks teha ei suuda.

Ühingu meeskonnal on möödunud aastal väljaspool tegevuspiirkonda mitmel tulekahjul tulnud tegutseda, näit. Abja linavabrikus, Uue-Karistes, Nuiast 30 klm. ja kuhu 20-liikmeline meeskond 45 m. jõudis. Ka omas piirkonnas on meeskond mitmel tulekahjul väsimata tegutsenud ja seega on ära hoitud suuremad kahjud. Meeskonna kiire, üksmeelse ja väsimata töö eest võlgname tänu ühingu peamehe hra Victor Libe'le.

Tallinna tuletõrje ja tulekahjud.

Tulekaitse alal tegutsesid möödunud aastal Tallinnas kolm elukutselist tuletõrje komandot, kuus vabatahtlikku tuletõrje ühingu ja 6 vabrikute tuletõrje komandot. Tähendatud 15 tuletõrje organisatsioonil olid kasutada 6 auto-, 9 mootor-, 10 auru- ja 20 käsipritsi. 2 veeautot ja 7 mehaanilist redelit, suitsumaskesid ja hulk vähemaid tuletõrje abinõusid.

Linna komandole muretseti juure üks mootorprits ja üks hapnikuga töötav suitsumask.

Linna tuletõrje komando koosseisus oli komando ülem, tema abi, 4 autojuhti, 1 vanem tuletõrjuja, 1 signaalisatsioonivõrgu mehaanik ja 24 tuletõrjujat, kokku 32 meest. Valvekorrapidamine on kahevahetuseline, alates kella 8 hommikul 24 tundi järgimööda. Linna tuletõrje komandol on veel 4 hobust, mida kasutatakse suuremate tulekahjude puhul Tallinna vabatahtliku tuletõrje ühingu redelite ja aurupritside veoks.

1. jaanuaril 1929. a. sai linna tuletõrje komando 10 aastat vanaks.

Linn kulutas 1928/29. aastal tuletõrje komando ülalpidamiseks kr. 52.314.47.

Tulekahjusid juhtus Tallinnas:

1913. a.	63	tulekahju
1914. "	76	"
1915. "	56	"
1916. "	60	"
1917. "	112	"
1918. "	80	"
1919. "	84	"
1920. "	94	"
1921. "	113	"
1922. "	95	"
1923. "	106	"

1924. a.	93	"
1925. "	107	"
1926. "	106	"
1927. "	103	"
1928. "	102	"
1929. "	138	"

Tulekahju tekkimise põhjused olid viimase kümne aasta jooksul:

	Tulekahjude üldarv	Ahjuide ja suitsumaskide korraldusolek	Hooletus	Süüta- mised	Teadmata ja muud põhjused
1919	84	35	19	1	29
1920	94	34	26	6	28
1921	113	55	24	—	34
1922	96	32	34	3	27
1923	106	58	28	1	19
1924	93	28	24	4	37
1925	107	45	25	2	35
1926	106	38	35	3	30
1927	103	35	33	1	34
1928	102	33	32	4	33
1929	138	8	39	3	88

Tuleõnnetuste läbi sünnitatud kahju oli:

1925. aastal	Kr. 128.588.90
1926. "	78.420.30
1927. "	302.890.—
1928. "	325.658.—

Läinud aasta oli Tallinnale tulekahjude poolest rekord aasta. Üldse oli 1929 a. jooksul 138 tulekahju, nendest olid kolm suured tulekahjud, 13. keskmist ja teised väiksemad.

Kolmteistkümmend korda kutsuti välja vabatahtlikud tuletõrjujad, kuid enamal juhul sai linna tulejõrje komando üksinda tulest jagu.

Mida õpetab meile viimane kinopõlemine Inglismaal.

Paisleys, Schotimaal, juhtus vanaaasta viimasel päeval k o h u t a v õ n n e t u s. Ühes kinos oli laste-eten-dus, kino oli tungil täis lapsi. Eten-duse keskel puhkesid äkki filmioperaatori kabiinist leegid välja, mis haarasid ka kinosaaali. Karjuti „tulekahju, tulekahju.“ Tõusis kirjeldamatu kabuhirm, inimesed tormasid uste juure, kus oli hirmus rüselamine, paljud lapsed sõt-kuti jalge alla. Tuletõrjujad, kes vii-bimata kohale tõttasid, politseinikud ja eraisikud kiskusid kohutusest tardunud emade silma all lapsi tulest välja.

Ametliku teate järele on Paisleys tulekatastroofi läbi surma saanud 69 last ja haavata saanud 37 last. Kõigil ohvritel on surm tulnud lämbumisest. Paljud emad langesid minestusse, kui nad surnukambris oma lapsed äratund-sid. Üks isa on kaotanud kolm last. Keegi noormees üksi päästis 18 last. Ohvrite vanadus 3 kuni 14 aastat.

Ajalehe sõnum.

Ei saa vaikides sellest hirmsast õnnetusest mööda minna, vaid tahtmata tekib küsimus, kuidas on lugu meil Eestis kinodega, teatritega ja teiste sarnaste lõbustuskohtadega? Kas on võimalik, et ka meil niisugused õnnetused aset leida võivad, või on nende ärahoidmi-seks kõik abinõud tarvitusele võetud? ja kas valvatakse selle järel, et mää-rused ja korraldused täpselt täidetakse.

Maksma on pandud meil 1926 a. teedeministri sundmäärus kinoteatrite ja kinoetenduste kohta, kuid kuidas täidetakse neid määrusi. Olen mitmel pool kinodes olnud, linnades ja maal ja pean tõendama et nendes kord ei ole mitte kõige parem.

Sundmääruse järel on neil väljas-poolle avatud ukсед ja aknad, kuid nende avamine kiires korras sünnitab raskusi. Määruse järele peavad nad varustatud olema kergesti avatavate suljetega, kuid mõiste „kergesti avata-vad“ on liig laialdane. On uksi, kus on üleval ja all riivid ehk haagid, harilikult on need etenduste ajal kinni. Ülemised haagid ja riivid on liig kõrgel, väikse kasvuga isik neid avada ei saa ja nad ei lase end kergesti avada, sest kestva kinniseismise tõttu on nad ümmistatud. Mõned ukсед on varus-

tatud põikpuudega või lattidega, need on niiskes ruumis paisunud ja kergesti neid kõrvaldada ei saagi. Uste taga on kõiksugu kolu, ehk talvel jää ja lume hanged. Etenduste ajal peaksid kõik uste suljed lahti olema, kuid seda kino-peremehed ei taha teha, kartes, et sealt mõni ilma piletitä sissepääseb. Välja-pääse küsimus on aga niivõrd tähtis, et see tuleb kiires korras lahendada.

Määruse § keelab kinodesse rohkem publikut mahutada, kui kinnitatud plaan seda ettenäeb. Võib olla, et pealinna-des see nõudmine täidetakse, kuid väiksemates linnades, alevites ja maal lastakse rahvast sisse, kui palju tahab.

Kõige kardetavam koht kinoteatrites on aparaadiruum, kus etenduste ajal film põlema võib minna ja selle tõttu paanika tekkida, mille läbi nii palju inimesi surma on saanud. Seepärast peaks selle ruumi-peale eriti tähelpanu pandama ja nimelt projektsioni — ja vaateavade peale, mis varustatud peav-ad olema raudplekist siibriga, mis automaatselt avad kinni katab, tule lahti pääsemisel. Olen kinos olnud, kui aparaadi ruumis film põlema läks, vaate avade läbi märgati tuld saalis, sest siibrid ei katnud neid avausid nagu olema peaks, ja selle tõttu tor-masid saalis olijad üle toolide välja-pääsude poole. Õnneks oli rahvast vähe ja väljapääs möodus hädaohuta. Kinode ülevaatustel on harilik nähtus, et siibrid ei tööta automaatselt ja sellest võivad tekkida paanika mis kardetavam on kui tulekahju.

Olen, nagu eelpool tähendasin, väga paljudes kinodes käinud, ja tähele pan-nud, et väga vähesed nendest vastavad kõikide sundmääruste nõuetele, kuid need teised nõuded ei ole nii hädaoht-likud ja nende üleslugemine viiks kirja liig pikaks, seepärast lähen seekord nendest vaikides mööda.

Tekib küsimus: Kes peab selle järel valvama, et kõik määruse nõu-ded täpselt täidetud saaksid? Mõnedes linnades käivad valvekorral kinodes tuletõrjujad ja seal oleks nende kohus enne etenduse algust järelvaadata, kas uksi ja aknaid saab kergesti avada, kas uste kohal on sellekohased peal-kirjad ja punased latornid; kas apa-raadi ruumi avauste siibrid töötavad

korralikult ja kas on kõik tulekustutamise abinõud kohal ja korras. Igasuguse paanika puhul peaksid tuleτόrjujad kiirelt selgitama, milles asi, ja rahvast seepeale rahustama, seletades, et kõik tarvillised korraldused on tehtud. See teadaanne tuleτόrjuja suust rahustaks rahvast ja ta pääseks hädaohuta välja.

Kui aga kinodes tuleτόrje valvekorda ei ole, peaks rahva julgeoleku eest hoolitsema kino administratsioon ja nende tegevuse järele peaks valvama politsei. Väga soovitav oleks kui politsei ühes tuleτόrje esitajatega sagedamini

käiks etenduste-ajal kinosid vaatamas, kas nendes sundmääruse nõudmised täidetakse.

Kuid viibimata tuleksid kõik kinod ja teatrid Eestis järelvaadata, kas nad publikumile hädaohtlikud ei ole ja kõik puudused ja väärnähtused kõrvaldada. Selleks ei ole meil tarvis Paisley taolist õnnetust, vaid viibimata tuleb see teha. Seda nõuab meie kodanikkude julgeolek ja meie, tuleτόrjujate südame tunnistus. Kus tuleτόrje valvekordasi ei ole, tuleks need sisseseada, seda nõuavad kodanikud.

Tallinna vabatahtlik tuleτόrje ühing ostis veel ühe autopritsi.

Tallinna vabatahtlik tuleτόrje ühing ostis hiljuti „Fladeri“ autopritsi Saksa-maalt, mis oli välja pandud septembri kuul ära peetud tuleτόrje näitusel. „Flader“ autoprits on moodne tulekustutus abinõu.

Vee pump ehk prits on ehitatud auto mootori ette ja võib minutis kuni 1000 liitrit vett anda. Autol on otstarbe kohane peale ehitus, 9 istmelise platsiga ja suure tööabinõude kastiga; voolikute kaasavõtmiseks on head võimalused. Ühesõnaga uus autoprits on ajakohane tulekustutus abinõu ja võime ainult rõõmustada, et pealinna tuleτόrje abinõude kogu sellega rikastatud on. Tuleτόrje ühingu juhatus otsustas uue autopritsi paigutada 4. linna jakku, 4 jaoskonna pritsikuuri, sellest hoolimata, et 1. linna jao elanikud lootsid, et uus autoprits paigutatakse 1. linna jakku. See pritsi paigutamine on tekitanud imestust ja võõrastust. Esimene linna jagu on kõige laialdasem, on raudteega muust linna osast eraldatud, siin on kõige rohkem vabrikuid, töökodasid, ladusid jne. Siin peaks tuleτόrje kõige

paremini olema korraldatud, kuid siin on ainult Tallinna vabatahtliku ühingu 5. jsk. käsiprits, siis Volta vabriku komandol kaks käsipritsi ja üks paigalseisev elektri pump. Siin oleks autopritsi olnud kõige hädavajalisemalt tarvis. Tulekahju korral 1. linnajaos võib juhtuda, et rongide manöövrile ajal autopritsid peavad raudtee ülesõidukohtadel kaitsepuude tagant vaatama, kuidas tuli võimust võtab ja suuremaks paisub ilma, et peaseks edasi abi andma.

Neljandas linnajaos on juba varemalt mitu auto- ja mootorpritsi. Seal lähedal asub Noortemeeste tuleτόrje ühingu autoprits — alati valmis ühes valve meeskonnaga, samuti Lutheri vabrikus suur autoprits, siis I. Tallinna alevi tuleτόrje ühingu mootor-, auru ja autopritsid. Ka ligipääs Vene turult pritsikuurist on kerge. Milleks pidi uus autoprits just siia asetatama?

Mis Tallinna tuleτόrje ühingu juhatus niisugust sammu sundis astuma, on meile arusaamata, igatahes ei ole tehtud see otsus Tallinna linna tuleτόrje korralduse huvide kohaselt.

Tuleτόrje kursused Soomes.

Soome „Palosuojelusyhdistys“ korraldab aprilli kuul Helsingis tuleτόrje päälikutel või ülemate kursused. Soome tuleτόrje keskühing on Eesti tuleτόrjele lakkesti vastu tulnud ja lubab neist kursustest eestlasi, 6—9 meest, osavõtta.

Kursused on maksuta, ainult ülespidamise kulud Helsingis tulevad igal kursusel omal kanda. Soome ühingu arvestuse järele saab Helsingis 30 Soome margaga päevas ära elada. Kursuste keeleks on Soome keel. Kes eestlastest tuleτόrjujaist sooviks neist kursustest osa võtta, palutakse end aegsasti registreerida Tuleτόrje Liidu juhatuses Tallinnas.

Üleriiklise Tuletõrjeliidu väljaandel on ilmunud ja saadaval
Liidu laos Tallinnas, Pikk tän. nr. 43.

**Tuletõrjuja
käsiraamat**

Koostanud A. Pirker.

415 lhk. Hind 125 senti, postiga 140 ja
lunamaksuga 160 senti.

**Tuleõnnetuste
põhjused ja nende
ärahooldmine.**

Suurel arvul tellides 5 senti eks.

Tähelepanuks

tuletõrje ühingutele.

Käsipritse

mitmesuguses suuruses on alati saada
Liidu laos, Tallinnas, Pikk tän. nr. 43

hinnaga

Kr. 450.— ja 550.—

Voolikud tulevad eraldi muret-
seda, neid pritsiga kaasa ei anta.

Hinnakiri

Üleriiklise tuletõrjeliidu laos olevate tuletõrje-
abinõude kohta.

Lao asukoht: Tallinnas, Pikk t. 43. Telefoni nr. 5-79.

N I M E T U S	Hind kr.	N I M E T U S	Hind kr.
Adjutandi-paelad, suured . . . tk.	11.—	Signaal-pasunad, suured 42 cm. tk.	5.25
Faklid, petroleumi, vasest . . . "	5.50	" " 14 cm. . . . "	1.50
Hüdropult vasest "	30. ja 40.—	" " 17 cm. . . . "	1.80—2.
" plekist "	12.50	" " 180/mm. 2 hääli . . . "	4.25
Isoleer-tangid "	2.50	Tulekahju teatamiskoha sildid . . . "	1.50
Karabiiner suur "	4.25	Turva prits Nr. 4 (hüdropult) plek	40.—
" keskmise "	2.50 ja 3.50	Tärnid, pagunid, suured, kullat.	—50
" väike "	—90	" väikesed. hõbet. "	—35
Karguprits "	60.—	" jaoskonna I—V, R. W. "	—28
Kiivrid meeskonnale "	11.50	Auto-märgid "	—60
" ronijatele "	13.—	Tõrvikud "	—85
" ülematele "	17.—	Veetorujuhe 2" vindiga ehk Storz	20.—
" peamehele "	18.—	" 2 1/2 Storz "	22.—
Kiivri embleem "	2.—	Voolikud-spiraali 38 mm (1 1/2) meet.	7.—
" roset "	.50	" " 44 " (1 3/4) " "	8.—
Kirves, paraadi "	20.—25.—	" " 52 " (2) " "	8.50
" töömehe, varreta "	3.50	" " 57 " (2 1/4) " "	9.—
Kirve-tupp nahast "		" " 63 " (2 1/2) " "	13.—
" vask "	2.25	" " 74 " (3) " "	16.—
Kukla-kaitsed "	4.—	" " 88 " (3 1/2) " "	18.—
Kummirõngad 2" "	2.50	" väljaviske "	
" 2 1/2 "	—20	" 32 mm (1 1/4) "	1.50
" 3" "	—25	" 38 " (1 1/2) "	1.70
Käesidemed juhataste liikmetele	—35	" 44 " (1 3/4) "	1.90
Lipuvarda kullatud otsad "	20.—22.—	" 52 " (2") kuni 12 atm. "	2.—
Mundri-nõõbid suured — kullatud	20.—25.—	" 52 " (2") " 25 atm. "	2.10
" — kuldamata "	—10	" 57 " (2 1/4) " 12 " "	2.40
" väiksed — kullatud "	—8	" 63 " (2 1/2) " 12 " "	2.50
Rinnamärgid väiksed, kuld ja hõbe	—8	" 70 " (2 3/4) kuni 25 atm. "	2.75
Liidu-märgid, hõbetatud, juhataste liikmetele "	—75	" 74 " (3") " 12 " "	3.00
" bronks, lihtliikmetele "	1.50	Vooliku parand. nõõbid, vasest tk.	—30
Teenistus-märgid, kõik aastad "	1.50	" riie meeter "	1.50
Hoolsusmärk, kõrgem "	50.—	" lappim.klam. 38 mm (1 1/2") tk.	—90
" I. klassi rist " ühes dipl.	8.—	" " 44 " (1 3/4") " "	1.—
" II. hõbe "	6.50	" " 52 " (2") " "	1.10
" III. "	6.—	" " 63 " (2 1/2") " "	1.25
Medal, kuld "	5.—	Vööd meeskonnale tk.	4.25
" hõbe "	4.50	" " voodriga tk.	6.—
Mütsi-märgid, kullatud "	—40	" " voodri ja rõngaga tk.	10.—
Nõõrid ronijatele "	8.50	Vöö-riie meeter	1.50
Nõõrredel 8 sülda "	55.—	Vöö-rõngad vask tk.	3.75
Pootshaagid "	2.40	Ambrid-puldaniist "	3.25
" harulised "	6.—	Ühend. vindiga 32 mm (1 1/4) "	7.50
		" " 38 " (1 1/2) "	7.75
		" " 44 " (1 3/4) "	8.—
		" " 52 " (2") "	8.50
		" " 52 " (2") Storz "	8.—
		" " 63 " (2 1/2) "	15.—
		" " 74 " (3") "	19.—
		Korjamise karbid "	1.—

Ostu juures tuleb ettenäidata seltsi poolt väljaantud volitus, sest laost võõrastele ei müüda.